

PROJEKT „HINKO KRAPEK – ČOVJEK SVOGA DOBA“

IZ KNJIŽNICA
narodnih i
školskih

Aleksandra Mikić-Grginčić

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac
amikic@gkka.hr

Vedrana Kovač Vrana

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac;
Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj
vedrana@gkka.hr

Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ već dugi niz godina uspostavlja čvrste veze s drugim knjižnicama i srodnim ustanovama u kulturi, na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Kroz međunarodne projekte, konferencije, razmjene stručnjaka i brojne druge aktivnosti, knjižnica promiče globalnu kulturnu razmjenu.

Izvrstan je primjer povezivanja knjižnice sa srodnim ustanovama suradnja knjižnice i Muzeja grada Karlovca, kroz pokretanje i realizaciju projekta *Hinko Krapek – čovjek svoga doba*, putujuće izložbe tematski vezane uz život i djelo fotografa Hinka Krapeka koji je značajno obilježio slovensku i hrvatsku fotografsku baštinu. Povodom 185. obljetnice karlovačke knjižnice te 30. obljetnice Središnje knjižnice Slovenaca u Republici Hrvatskoj, koja djeluje u njezinu sastavu, projekt koji je baziran na putujućoj interaktivnoj izložbi te predstavljanju istoimene monografije autorice Sande Kočevar, muzejske savjetnice Muzeja grada Karlovca, uz pokroviteljstvo Veleposlanstva Republike Slovenije u Zagrebu, predstavlja se muzejima i knjižnicama izvan Republike Hrvatske. Dugoročni cilj je ovog projekta objedinjavanje građe o fotografu Hinku Krapeku, pohranjene u drugim baštinskim ustanovama i trenutno razasute po zbirkama u Hrvatskoj, Sloveniji i Europi, te strukturiranje njegove fotografske ostavštine u specijalnu digitaliziranu zbirku. Hinko Krapek zasigurno nije bio najbolji fotograf svog vremena, no zasigurno je bio jedan od najplodnijih. Njegovi ateljei u Karlovcu i Mariboru djelovali su niz godina: 17 godina u Karlovcu i 39 godina u Mariboru. Stoga ga i Karlovac i Maribor s pravom smatraju svojim najznačajnijim fotografom tog vremena.

Autorica izložbe i monografije, muzejska savjetnica Povijesnog odjela Muzeja grada Karlovca Sanda Kočevar, tijekom nekoliko godina istraživanja popisala je, sistematizirala i digitalizirala Krapekovu baštinu, kako u muzejima, tako i u drugim nacionalnim i međunarodnim baštinskim ustanovama. O radu na Krapekovo monografiji autorica ističe: „Svrha ovoga istraživanja bila je predstaviti i kontekstualizirati baštinu Hinka Krapeka, kritički revidirati, revalorizirati te nadopuniti dosadašnje spoznaje o njegovu životu i djelu; identificirati i analizirati u skladu s financijskim, vremenskim, epidemiološkim i inim (ne)mogućnostima građu pohranjenu u domaćim i inozemnim kulturnim ustanovama, utvrditi obilježja Krapekovog opusa te potaknuti daljnje bavljenje Krapekovim opusom. Osim fotografskog rada, prate se i njegove društvene i gospodarske aktivnosti u sredinama u kojima je djelovao ocrtavajući tako Krapeka kao višeslojnu ličnost duboku ukorijenjenu u društvo i vrijeme u kojem je živio.“¹

¹ Izložba Hinko Krapek – čovjek svoga doba, (8. 3. 2023.). Muzeji grada Karlovca. URL: <https://mgk.hr/gradski-muzej-karlovac/izlozba/hinko-krapek-covjek-svoga-doba-izlozbeni-salon-ljudevit-sestic/> (16. 4. 2024.)

U okviru projekta na Zavičajnom odjelu karlovačke knjižnice oformljena je Zbirka Hinko Krapek koja je uvrštena pod preventivnu zaštitu Ministarstva kulture i medija do donošenja rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra. Knjižna građa Hinka Krapeka koja se čuva na Zavičajnom odjelu izuzetno je važan izvor za proučavanje, kako karlovačke, tako i slunjske društvene i kulturne povijesti s kraja 19. stoljeća. U 2023. godini započela je digitalizacija građe, a potom i njezina restauracija, uz financijsku potporu Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske. Digitalizacija je provedena u sklopu projekta *e-Kultura: Digitalizacija kulturne baštine*.² Građa je digitalizirana u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu, partnerskom ustanovom zaduženom za provođenje projekta u hrvatskim knjižnicama. Dosadašnji rezultat suradnje su četiri digitalizirane publikacije koje su javno dostupne na portalu Digitalne zbirke Gradske knjižnice „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, a u sklopu projekta *e-Kultura* osigurat će se njihova trajna pohrana i javna objava na portalu *e-Kulture*.

Konačni je cilj projekta zaštita građe i veća dostupnost široj javnosti i istraživačima te neometano pretraživanje naslova koji su im do sada, zbog njihovih oštećenja, bili nedostupni. Fotomonografija *Grad Karlovac i njegova okolica*,³ uz umjetničku vrijednost, vrijedan je izvor, ne samo za povijest fotografije, već i za arhitekturu, urbanizam, društveni i gospodarski razvoj tog razdoblja, a u nacionalnim okvirima predstavlja put kojim će krenuti i drugi. Vrijednost knjige *Na Plitvička jezera*⁴ leži u činjenici da predstavlja prvi objedinjeni pokušaj predstavljanja kulturno-povijesne i prirodne baštine Slunja i Plitvičkih jezera. U nacionalnim okvirima predstavlja put kojim će fotografija krenuti podupirući razvoj turizma. Knjižica *Priča o Plitvičkih jezerih*⁵ jedina je priča o Plitvičkim jezerima koja je nastala prema narodnoj legendi o njihovom nastajanju. Jedina je objavljena na tri jezika, a jedini primjerak je pronađen u karlovačkoj Zavičajnoj zbirci. Značaj i vrijednost Širolinog putopisa *Na Plitvička jezera!* leži u naslanjanju na bogatu tradiciju karlovačkih putopisaca i promotora prirodnih ljepota. Putopis je nastao nakon zajedničkog putovanja Krapeka i Širole na Plitvička jezera te se pretpostavlja da je Krapek znao da će Širola ostaviti pisani trag o Plitvičkim jezerima.

Osim tiska dvojezične monografije, Muzeji grada Karlovca, uz pomoć sredstava regionalnog i lokalnog proračuna te vlastitih sredstava, a u partnerstvu s Gradskom knjižnicom „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac, izložbu *Hinko Krapek – čovjek svoga doba* predstavljaju po knjižnicama i muzejskim prostorima u Republici Sloveniji, s obzirom na gotovo 40 godina postojanja Krapekovog ateljea u Mariboru, te na činjenicu da je Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić“ Karlovac Središnja knjižnica Slovenaca u Republici Hrvatskoj. Izložba je, osim prvog predstavljanja u karlovačkoj knjižnici u ožujku 2023., u protekloj i ovoj godini gostovala i u Knjižnici Mirana Jarca u Novom Mestu,⁶ Gradskoj knjižnici Ljubljana,⁷ Knjižnici Kočevje,⁸ Kulturno-prosvjetnom društvu „Bazovica“ u Rijeci te Galeriji Koprivnica,⁹ s planom za daljnja gostovanja u Mariborskoj knjižnici, Fotografskom muzeju Maribor i drugim zainteresiranim ustanovama.

Zahvaljujući inicijativi karlovačkih muzeologa i knjižničara te izvrsnoj i efikasnoj suradnji, projekt je podignut na međunarodnu razinu, u skladu sa strateškim ciljevima obje ustanove, koji zagovaraju razvoj međunarodne suradnje i otvorenost prema drugim srodnim ustanovama.

² Projekt e-Kultura : Digitalizacija kulturne baštine, (4. 3. 2020.). Ministarstvo kulture i medija. URL: <https://min-kulture.gov.hr/izdvojeno/izdvojena-lijevo/kulturne-djelatnosti-186/digitalizacija-kulturne-bastine-9828/projekt-e-kultura-digitalizacija-kulturne-bastine/15548> (16. 4. 2024.)

³ Krapek, H. Grad Karlovac i njegova okolica. Karlovac: D. Hauptfeld, 1889.

⁴ Širola, S. Na Plitvička jezera!. Karlovac: Naklada Hinka Krapeka, 1894.

⁵ Krapek, H. Priča o Plitvičkih jezerih. Karlovac: D. Hauptfeld, 1896.

⁶ Hrvatski dnevni v novomeški knjižnici: Odprtje razstave Hinko Krapek – človek svojega časa, (17. 5. 2023.). Kamra: digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin. URL: <https://www.kamra.si/novice/hrvaski-dnevni-v-novomeski-knjiznici-odprtje-razstave-hinko-krapek-clovek-svojega-casa/> (16. 4. 2024.)

⁷ Hinko Krapek – človek svojega časa, (5. 7. 2023.). Mestna knjižnica Ljubljana. URL: <https://www.mklj.si/dogodek/hinko-krapek-clovek-svojega-casa/> (16. 4. 2024.)

⁸ Razstava Hinko Krapek: človek svojega časa, (17. 10. 2023.). Knjižnica Kočevje. URL: <http://knjiznica-kocevje.si/razstava-hinko-krapek-clovek-svojega-casa/> (16. 4. 2024.)

⁹ U Galeriji Koprivnica otvorena izložba „Hinko Krapek – čovjek svoga doba“, (13. 4. 2024.). Glas Podravine. URL: <https://glaspodravine.hr/u-galeriji-koprivnica-otvorena-izlozba-hinko-krapek-covjek-svoga-doba/> (16. 4. 2024.)

Literatura

1. Hinko Krapek – človek svojega časa, (5. 7. 2023.). Mestna knjižnica Ljubljana. URL: <https://www.mklj.si/dogodek/hinko-krapek-clovek-svojega-casa/> (16. 4. 2024.)
2. Hrvaški dnevi v novomeški knjižnici: Odprtje razstave Hinko Krapek – človek svojega časa, (17. 5. 2023.). Kamra: digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin. URL: <https://www.kamra.si/novice/hrvaski-dnevi-v-novomeski-knjiznici-odprtje-razstave-hinko-krapek-clovek-svojega-casa/> (16. 4. 2024.)